

دانشگاه

عنوان اقدام پژوهی:

استاد راهنما: دکتر

تهیه کننده:

پاییز * ۱۴۰

الحمد لله
الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا
هدى الله لنا

فهرست

چکیده	۳
مقدمه	۵
فصل اول : معرفی و تحلیل موقعیت	۶
توصیف	۶
استنباط	۶
بازنگری	۷
قضاوت و مسئله یابی	۷
تبیین مسئله شناسایی شده	۸
فصل دوم : راه حل ها و ایده ها	۹
راه حل ها به همراه مستندات و دلایل آن	۹
فصل سوم : تدوین طرح اجرایی	۱۰
معیارهای موفقیت برنامه	۱۰
فصل چهارم : گزارش اجرای ایده و ارزشیابی طرح	۱۱
گزارش روایی از اجرای طرح	۱۱
بازخوردهای دانش آموزان و خودارزیابی کلی	۱۲
منابع	۱۳

چکیده

این پژوهش با هدف تقویت مهارت و انگیزه عملی دانش‌آموزان دختر پایه یازدهم در فعالیتهای کشاورزی و باغبانی و افزایش مشارکت والدین طراحی شد. مساله اصلی کاهش انگیزه و مشارکت دانش‌آموزان در کارگاه‌های عملی شناسایی شد که ناشی از عوامل آموزشی، محیطی و انگیزشی بود. طرح شامل فعالیتهای جذاب کارگاهی، تمرین‌های مقدماتی مهارتی، هماهنگی درس نظری و عملی و مشارکت والدین بود. اجرای طرح در طول نیمسال تحصیلی و در کارگاه‌ها و زمین‌های آموزشی انجام شد. نتایج نشان داد که مهارت عملی دانش‌آموزان افزایش یافت و انگیزه آنها برای شرکت فعال در فعالیتهای بیشتر شد. تعامل مثبت با والدین و بازخورد مستمر باعث بهبود تجربه یادگیری شد. ارزیابی‌ها نشان داد که ابزار مناسب و محیط کافی اثر مثبتی بر کیفیت فعالیتهای دارد. بازنگری‌ها و اصلاحات در طول اجرای طرح باعث افزایش اثر بخشی برنامه شد. خودارزیابی معلم و بازخورد دانش‌آموزان نشان داد اهداف آموزشی تا حد زیادی محقق شده‌اند. این پژوهش نشان می‌دهد که آموزش عملی چندبعدی و مشارکت والدین، عامل مؤثری در یادگیری پایدار و ارتقای مهارت‌های عملی است.

کلمات کلیدی: آموزش عملی، کشاورزی و باغبانی، مشارکت دانش‌آموز، والدین، انگیزه یادگیری، کارگاه آموزشی، مهارت‌های عملی

مقدمه

یادگیری عملی در آموزش کشاورزی و باغبانی نقش مهمی در ارتقای مهارت و توانمندی دانش‌آموزان دارد. بسیاری از دانش‌آموزان در فعالیتهای عملی انگیزه کافی ندارند و مشارکت محدود است. عواملی مانند کمبود ابزار و فضای مناسب، ناهماهنگی بین درس نظری و عملی، ضعف مهارت‌های پایه و کمبود مشارکت والدین از مهم‌ترین دلایل این مشکل هستند. این پژوهش با هدف افزایش انگیزه و مشارکت دانش‌آموزان و ارتقای مهارت‌های عملی طراحی شده است. طرح شامل فعالیتهای جذاب کارگاهی، تمرین‌های مرحله‌ای و همکاری والدین بود. ارزیابی مستمر و بازخوردها، کیفیت یادگیری و مشارکت دانش‌آموزان را بهبود داد. نتایج نشان داد که هماهنگی بین درس نظری و عملی و حضور والدین باعث تثبیت بهتر مهارت‌ها شد. ابزار و منابع مناسب نیز اثرگذاری فعالیتهای را افزایش داد. پژوهش حاضر به بررسی و ارائه راهکارهای عملی برای ارتقای یادگیری مهارت محور می‌پردازد و نقش محیط و والدین را در فرآیند آموزش مورد تأکید قرار می‌دهد.

۱-۱-۲ توصیف:

در کلاس‌های عملی، مشاهده می‌شود که دانش‌آموزان بیشتر به فعالیتهای گروهی علاقه نشان می‌دهند، اما تمرکز و دقت کافی ندارند. برخی فعالیتهای نیمه‌کاره باقی می‌مانند و کیفیت کار کاهش یافته است. معلم تلاش می‌کند آموزش را جذاب کند اما محدودیت زمان و تجهیزات مانع پیشرفت می‌شود. خانواده‌ها کمتر درگیر فعالیتهای عملی هستند و این موجب کاهش انگیزه دانش‌آموزان می‌شود. محیط کارگاهی نیز با کمبود منابع و فضا روبه‌رو است. نتیجه، کاهش مهارت و یادگیری عملی است.

۱-۱-۳ استنباط:

علل اصلی مشارکت کم دانش‌آموزان چندبعدی است. علاوه بر کمبود تجهیزات و محدودیت فضای کارگاهی، ضعف مهارت‌های پایه‌ای برخی دانش‌آموزان نقش دارد. انگیزه پایین و عدم همراهی خانواده، به ویژه در فعالیت‌های خارج از مدرسه، تاثیر مستقیمی بر روند یادگیری دارد. همچنین، روش تدریس گاهی با نیازهای عملی دانش‌آموزان سازگار نیست. این موضوع نشان می‌دهد مشکل تنها به معلم محدود نمی‌شود و عوامل محیطی و فردی نیز مؤثر هستند.

۱-۱-۴ بازنگری:

بازنگری در روند آموزشی ضرورت دارد. باید فعالیت‌ها با مهارت‌ها و علاقه دانش‌آموزان هماهنگ شوند و ابزار و فضای کافی فراهم گردد. برنامه‌ریزی دقیق‌تر بین درس نظری و عملی می‌تواند کیفیت یادگیری را افزایش دهد. ایجاد تعامل فعال با والدین و اطلاع‌رسانی به آنها درباره اهمیت مشارکت در آموزش عملی، انگیزه دانش‌آموزان را تقویت می‌کند. توجه به همه ابعاد—آموزشی، محیطی و انگیزشی—ضروری است تا مشکل مشارکت کم به صورت جامع حل شود.

۱-۱-۵ قضاوت و مساله یابی

مساله اصلی، کاهش کیفیت و مشارکت عملی دانش‌آموزان در کارگاه‌های کشاورزی و باغبانی است. این مساله ترکیبی از عوامل آموزشی، محیطی و انگیزشی است و باید با راهکارهای چندجانبه حل شود. ضعف منابع و ابزار، محدودیت زمان، ناهماهنگی بین درس نظری و عملی و عدم مشارکت والدین همگی در شکل‌گیری این مشکل نقش دارند. حل این مساله نیازمند برنامه‌ریزی عملی، آموزش مهارت‌های پایه و ایجاد انگیزه واقعی در دانش‌آموزان است.

۱-۲ تبیین مساله شناسایی شده

مساله شناسایی شده، کاهش انگیزه و مشارکت عملی دانش‌آموزان در فعالیت‌های کارگاهی کشاورزی و باغبانی است. این مشکل بر یادگیری عملی و توانایی مهارتی دانش‌آموزان تاثیر مستقیم دارد. عوامل محیطی، آموزشی، فردی و مدیریتی در ایجاد این مساله نقش دارند. توجه به مشارکت والدین، هماهنگی بهتر بین درس نظری و عملی و تجهیز کارگاه‌ها، بخش مهمی از راهکارهای پیشنهادی برای حل مشکل است. برای رسیدن به نتایج مؤثر، باید همه این ابعاد همزمان مورد توجه قرار گیرند.

۱-۲ راه حل ها و ایده ها:

- طراحی و اجرای فعالیتهای کارگاهی جذاب و چالشی برای دانش آموزان، مانند مسابقه کاشت سریع یا تیمی مراقبت از گیاهان.
- استفاده از ابزار و تجهیزات به روز و کافی برای انجام تمرین های عملی به گونه ای که دانش آموزان به راحتی مهارت ها را تجربه کنند.
- هماهنگی بین درس نظری و عملی با ارائه مثال های عملی مرتبط با مطالب تئوری در هر جلسه.
- مشارکت والدین از طریق جلسات آموزشی کوتاه یا راهنمایی درباره همراهی در فعالیتهای خانگی و مدرسه.
- تقویت مهارت های فردی دانش آموزان با ارائه تمرین های مقدماتی قبل از فعالیتهای پیچیده تر.

۲-۲ راه حل ها و ایده ها به همراه مستندات و دلایل آن

- فعالیتهای جذاب کارگاهی: مطالعات آموزشی نشان داده اند که آموزش های عملی چالشی باعث افزایش انگیزه و یادگیری مؤثر می شوند و مشارکت دانش آموزان را بالا می برند.
- ابزار و تجهیزات کافی: تجربه مدارس موفق کشاورزی و باغبانی نشان می دهد که دسترسی به ابزار مناسب و فضای کافی باعث تسهیل یادگیری مهارت های عملی می شود.
- هماهنگی درس نظری و عملی: بر اساس اصول یادگیری فعال، ارتباط مستقیم بین تئوری و تجربه عملی باعث تثبیت بهتر مفاهیم و افزایش انگیزه می شود.
- مشارکت والدین: تحقیقات روانشناسی آموزشی نشان می دهد که همراهی خانواده با فرآیند یادگیری عملی دانش آموزان، انگیزه و مسئولیت پذیری آنها را افزایش می دهد.
- تمرین های مقدماتی مهارتی: شروع با تمرین های ساده و گام به گام باعث کاهش اضطراب و افزایش اعتماد به نفس دانش آموزان در فعالیتهای پیچیده تر می شود.

۳-۱ تدوین طرح اجرایی

طرح اجرایی شامل برگزاری کارگاه‌های عملی جذاب، هماهنگ با درس نظری، و تمرین‌های مقدماتی برای افزایش مهارت دانش‌آموزان است. فعالیت‌ها به صورت گروهی و فردی طراحی شده تا همکاری و مشارکت تشویق شود. والدین در جلسات کوتاه راهنمایی حضور می‌یابند تا نقش حمایتی آنها تقویت گردد. تجهیزات و ابزار کافی برای اجرای هر فعالیت فراهم می‌شود. زمان‌بندی فعالیت‌ها به گونه‌ای است که فشار زمانی کاهش یافته و یادگیری بهینه صورت گیرد. جلسات بازخورد و ارزیابی مستمر دانش‌آموزان در هر مرحله در نظر گرفته شده است.

هدف اجرای ایده و راه حل:

هدف اصلی افزایش انگیزه و مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های عملی کشاورزی و باغبانی است. ایجاد فرصت یادگیری فعال و ملموس باعث ارتقای مهارت‌های عملی می‌شود. همچنین با مشارکت والدین، ارتباط مدرسه و خانواده تقویت می‌گردد و انگیزه دانش‌آموزان افزایش می‌یابد. ارتقای کیفیت فعالیت‌ها و کاهش خطاهای عملی از دیگر اهداف است. ایجاد حس مسئولیت‌پذیری و توانمندی در دانش‌آموزان نیز از دستاوردهای این طرح است. در نهایت، یادگیری دانش‌آموزان به صورت پایدار و عملی تثبیت می‌شود.

نیازهای مخاطبان طرح:

دانش‌آموزان نیاز به ابزار و تجهیزات کافی، فضای مناسب برای فعالیت عملی و تمرین‌های مرحله‌ای دارند. همچنین راهنمایی و حمایت والدین و معلم برای موفقیت در فعالیت‌ها ضروری است. اطلاعات کافی درباره مراحل عملی، نکات ایمنی و مراقبت از گیاهان برای دانش‌آموزان لازم است. انگیزه و علاقه به کار عملی باید از طریق فعالیت‌های جذاب و مشارکتی افزایش یابد. والدین نیز به اطلاعات کوتاه و کاربردی درباره نحوه همراهی و نظارت بر فعالیت‌های فرزندان نیاز دارند. تعامل مثبت بین دانش‌آموزان و والدین باعث ارتقای تجربه یادگیری می‌شود.